

Maineenhallinnasta Yhdysvaltain sitoumuspolitiikassa

Pekka Sivonen

Abstract

The title of this article is "On Reputation Management in the U.S. Security Commitment Policy". The focus is on the U.S. grand strategy, willingness to defend security commitments, and the logic of extended deterrence since the beginning of the Cold War. The main conclusions can be summarized as follows. The American willingness to prolong her participation in the Vietnam War in spite of the obvious lack of success was to a great extent motivated by the understanding of the interconnectedness of security commitments. Failure in Vietnam was interpreted as a risk for the credibility of American commitments elsewhere. However, this risk did not eventually materialize. The credibility of individual security commitments is case-dependent and particularistic rather than interdependent. The credibility of e.g. American security commitment within NATO is first and foremost tested by the direct challenges to that commitment itself, not by the challenges the United States face in the Third World. Reputations matter most in the context of iterated strategic encounters, when there is a strong link and connection between one round of bargaining and the next.

Aluksi

Varsinkin suurvaltapolitiikan osalta teorian pelotteen toimivuudesta ja voimapolitiittisen vaikuttamisen mahdollisuuksista ovat nojanneet vahvasti käsityksiin valtion kansainvälisestä imagosta eli maineesta kognitiivisena realiteettina. Mielikuvia rakennetaan ja viestitetään turvallisuuspolitiittisen vaikuttamisen keinoin. Kansainvälisessä vuorovaikutuksessa toisten osapuolten toivotaan pelaavan sen saman pelin säännöillä, jonka puitteissa omat poliittis-sotilaalliset viestit välitetään. Tätä dynamiikkaa on anglosaksisessa strategian tutkimuksessa käsitelty varsinkin Yhdysvaltain vaikutusvallan osalta.

Herman Kahn, Thomas Schelling ja muut aihepiirin klassikoiksi nousseiden tutkimusten kirjoittajat loivat perustan näiden kysymysten analyysille jo yli puoli vuosisataa sitten (Kahn 1960; Kahn 1962; Kahn 1965; Schelling 1960; Schelling 1966; myöhemmin esim. Jervis 1970; Jervis 1976). Sitten tutkimuksen kenttä ja kysymyksenasetteluiden tavat ovat monipuolistuneet ja sirpaloituneet.

Tässä artikkelissa tarkastellaan maineenhallintalogiikan merkitystä osana Yhdysvaltain suurstrategiaa ja voimapolitiittisia valintoja kylmän sodan ajalla ja sen jälkeen. Esille nousevat kysymykset valtiollisten turvallisuussitoumusten uskottavuuden puolustamisesta, päätöksenteon johdonmukaisuuden ja reagoitumallien toistuvuuden merkityksestä uusiutuviissa kriiseissä, kuten myös päätöksenteon rationaalisuudesta ja kriisiviestinnän perille saamisesta. Kriisivuorovaikutuksen ja kriisipäätöksenteon tutkimus on strategian oppialalla jatkuvan kiinnostuksen kohteena.

Käsitys sitoumusten uskottavuuden keskinäisriippuvuudesta

Ydinaseaikakauden ja kylmän sodan synty rakensivat Yhdysvaltain turvallisuuspolitiikalle uudet perusteet verrattuna toista maailmansotaa edeltäneeseen aikaan. Yhdysvallat otti tehtäväkseen pysäyttää ns. patoamispolitiikalla (*containment*) Neuvostoliiton ja pian myös Kiinan valtapiirien laajentumisen. Tässä tarkoituksessa Yhdysvallat loi liittosuhteiden ja turvallisuussitoumusten järjestelmän, jonka osalta oleelliseksi nousi maan uskottavuus liittolaistensa turvallisuuden takaajana. Uskottavuuden katsottiin nojaavan viime kädessä Yhdysvaltain sotilaalliseen kykyyn ja poliittiseen tahtoon. Korostettiin myös Yhdysvaltain johtaman osapuolen poliittisen, taloudellisen ja yhteiskunnallisen voiman vitalisuutta ja vetovoimaa.

Takuujärjestelmän ytimeen nousi Nato, mutta myös yksittäisille valtioille annetut turvallisuussitoumukset varsinkin Aasiassa: Japanille, Etelä-Korealle, Taiwanille, Filippiineille ja SEATO:n kautta Kaakkois-Aasian maille. Yhdysvallat osoitti poliittista valmiutta puolustaa sitoumuksiaan syntyneissä konflikteissa: Korean sodassa 1950-luvulla ja Vietnamin sodassa 1960-luvulta alkaen. Vietnamin sodan pitkittyminen ja hankaloituminen painottivat sitoumuslogiikan uskottavuuden merkitystä varsinkin Lyndon B. Johnsonin presidenttikaudella. Tällöin myös muotoiltiin avoimesti, varsinkin puolustusministeri Robert S. McNamaran kaudella, Yhdysvaltain turvallisuussitoumusten keskinäiseen riippuvuuteen liittyneitä Vietnamin pysymisen motiiveja. (Gray 1982, 119; Kaplan 1983, 332–335.)

Apulaispuolustusministerinä toiminut John McNaughton piti vuonna 1965 McNamaralle kirjoittamissaan muistioissa Yhdysvaltain tärkeimpänä tavoitteenä Vietnamissa varjella Yhdysvaltain mainetta turvallisuuden takaajana, mainetta jonka saamat kolhut heijastuisivat laajalle (*Pentagon Papers* 1971, Vol. III, 683, 695; Vol. IV, 48; myös Berman 1985, 14). McNaughtonin mukaan tämän motiivin paino Yhdysvaltain intressissä pysyä Vietnamissa oli ”70%” (*Pentagon Papers* 1971, Vol. III, 695). Leslie Gelb ja Richard K. Betts nimittivät tätä logiikkaa Vietnamin sodasta kirjoittamassaan historiassa *vastustajan voiton estämiseksi*. Eskalaatiopäätökset eivät heidän mukaansa perustuneet illuusioihin menestyksen mahdollisuuksista: ”... without illusions about the odds for success” (Gelb & Betts 1979, 24, 252–59). Saman toteaa Bruce W. Jentleson kirjoittamassaan Vietnamin sotapäätösten historiassa: ”... the United States did not fight to win” (Jentleson 1987, 677). Leslie Gelb kokosi hallinnon sisäisen muistion tästä prosessista, muistion joka nimettiin ”Pentagonin papereiksi” kun Daniel Ellsberg vuosi sen julkisuuteen vuonna 1971 (*Pentagon Papers* 1971, Vols. I–IV).

Amerikkalaiset turvallisuussitoumukset nähtiin sellaisena keskinäisriippuvaisena verkostona, jossa tapahtumat yhtäällä vaikuttaisivat suoraan niiden uskottavuuteen toisaalla (esim. George & Smoke 1974, 552–53). Sopivalla poliittisten ja sotilaallisten toimien yhdistelmällä ja siihen liittyneellä taipumattomuudella haluttiin välittää tavoiteltu imago (Jervis 1970, 247–48).

Yhdysvaltain hallinnon siviilistrategien tapa korostaa sotilaallisen voiman käyttöä Vietnamissa sitoumusten uskottavuuden viestittämisenä synnytti jännitteitä suhteessa maan sotilasjohdon edustamaan perinteisempään ajatteluun (esim. Rosen 1982, 94–95). Nämä jännitteet jatkuivat Richard Nixonin kaudella, kun hallinto viestitti päättäväisyyttään pysyä Vietnamissa mm. laajentamalla sotaa Kambodshaan ja painotti Pohjois-Vietnamin voiton estämistä (Shawcross 1979). Henry Kissinger ja Richard Nixon halusivat myös viestittää vastapuolelle tilanteen kasvavia eskalaatioriskejä (Nixon 1978, 398; Hersh 1983, 188, 192, 607–08).

Sitoumusten erilaisuus ja maineenhallinta

Yhdysvallat joutui lopulta vetäytymään Vietnamista, ja Pohjois-Vietnam sekä sen tukema sissiliike etelässä valtasivat Etelä-Vietnamin vuonna 1975. Yhdysvallat ei hävinnyt yhtään taistelua, mutta sen sanottiin hävinneen koko sodan. Edellä kuvattu strateginen logiikka ei siis toiminut, osin vastustajan sitkeyden ja osin Yhdysvaltain kotimaisen mielipiteen sodanvastaiseksi

kääntymisen vuoksi. Menestyksen kriteerit olivat jääneet liian epämääräisiksi. Pitkittyneet sotatoimet ilman menestymisen mahdollisuuksia olivat naker-taneet sitoumuspolitiikan uskottavuutta puolustamisen ja maineenhallinnan perusmallina. Siksi Yhdysvaltain vetäytyminen Vietnamista ja Etelä-Vietna-min menettäminen ei lopulta koitunut sellaiseksi kolaukseksi Yhdysvaltain si-toumuspolitiikan uskottavuudelle kuin Yhdysvaltain johto oli pitkään pelännyt.

Avaimena tähän oli *sitoumusten yhteismitattomuus*. Yhdysvaltain esimerkik-si Nato-liittolaisilleen, Etelä-Korealle, Japanille, Taiwanille tai Israelille antamat turvallisuustakuut eivät menettäneet vakavasti uskottavuuttaan Vietnamin ta-pahtumien vuoksi. Tällaista uskottavuuden menetystä ei kyetty mittaamaan sen paremmin liittolaisten keskuudessa kuin vastustajienkaan toimien kautta. Sitoumuspolitiikan lähtökohdat ja laajennetun pelotteen uskottavuus näillä avainalueilla säilyivät juuri siksi, koska ne eivät olleet verrattavissa Indokiinaan.

Etelä-Vietnamin menettäminen ei synnyttänyt siinä mitassa negatiivisia vaikutuksia Yhdysvaltain maineelle turvallisuussitoumusten antajana kuin Johnsonin ja Nixonin hallinnot olivat pelänneet, koska Vietnamin tapaus oli Yhdysvaltain muihin sitoumusalueisiin nähden erilainen. Juuri tämän erilai-suuden vuoksi Yhdysvaltain sitoumusten *partikularistinen luonne* korostui tapahtumien seurauksena. Strategian tutkimuksessa on sittemmin kiinnitetty paljonkin huomiota valtion tekemisten vaikutukseen sen voimapoliittiseen maineeseen. On korostunut tapausten yksilöllisten piirteiden rooli tulosten yleistettävyyden rajaajana. Turvallisuussitoumusten merkitys ja uskottavuus liittyy niihin tapauskohtaisiin voimavaroihin ja intresseihin, joita valtio sitoo kulloiseenkin tilanteeseen (Mitton 2015.)

Samalla on käyty läpi myös voimankäyttöön liittynyttä pelote- ja pakote-poliittista teorianmuodostusta kylmän sodan ajalla, ja havaittu ettei tätä voida sinänsä syyttää Vietnamissa pysymisen ”uskottavuuslogiikasta”. John Mitton keskittyy artikkelissaan ”Selling Schelling Short” siihen, että Thomas C. Schel-ling ei tarkoittanut valtion voimapoliittisen maineen määräävän valtion *yleistä uskottavuutta* kansainvälisessä politiikassa. Pikemminkin hän paikansi tämän sidoksen toistuviin, kahden saman valtion tai osapuolen keskinäisen vastakkain-olon tilanteisiin. Näistä muodostuu ikään kuin jatkuva vuorovaikutussuhde, jossa valtiot tai osapuolet odottavat kohtaavansa toisensa jatkossakin ristirii-tatilanteissa. Tällöin odotukset ja niitä ruokkivat toimintamallit muodostavat kommunikaatiosuhteen, jossa maineenhallinta ja uskottavuuskysymykset korostuvat. (Mitton 2015.)

Yhdysvaltain karvaat kokemukset Vietnamissa sekä Etelä-Vietnamin menettäminen toki kasvattivat Neuvostoliiton ja sen liittolaisten aggressii-visuutta 1970-luvulla. Tämä näkyi niiden aseellisena puuttumisena Afrikan konflikteihin (Kuuban osalta Mosambikissa ja Angolassa ja Itä-Saksan osalta

Etiopiassa), Neuvostoliiton uhkailuna puuttua aseellisesti Lähi-idän sotaan Egyptin tukena vuonna 1973, ja Neuvostoliiton hyökkäyksenä Afganistaniin vuonna 1979. Mutta nämä eivät olleet Neuvostoliiton tai sen liittolaisten hyökkäyksiä Yhdysvaltain turvallisuussitoumusten ydinalueille. Vihollisuuksien eskaloitumisen uhka ja siihen liitetty arvaamattomuus muodostivat tätä estävän pidäkkeen.

Ted Hopf onkin tutkimuksessaan argumentoinut, etteivät tuon ajan neuvostojohtajat katsoneet Indokiinan tapahtumien heikentäneen Yhdysvaltain turvallisuussitoumusten uskottavuutta Euroopassa tai Kaukoidässä (Hopf 1994). Jonathan Mercer korostaa teoksessaan *Reputation and International Politics* valtion kriisikäyttäytymisen tilannesidoksisuuden merkitystä. Strategisen vastakkainasettelun ympäristössä ei ole tapana lähteä ennakoimaan valtion yksittäisen kriisiperääntymisen pohjalta valtion käyttäytymistä aivan toisenlaisissa tilanteissa (Mercer 1996).

Näin siis varsinkin, kun katsotaan Vietnamin sodan vaikutusta Yhdysvaltain sitoumusten uskottavuusmaineeseen aivan toisentyppisissä sitoumustilanteissa. Sen sijaan esimerkiksi Alex Weisiger ja Keren Yarhi-Milo ovat laajan tapaustutkimusaineiston pohjalta argumentoineet, kuinka menneiden kriisien kokemuksista valtiolle muodostuu merkityksellistä uskottavuusmainetta. He kuitenkin painottavat, kuinka tätä tapahtuu sitä heikommin mitä vähemmän uudet tilanteet muistuttavat menneitä (Weisiger & Yarhi-Milo 2015). Edelleen Douglas M. Gibler on tapaustutkimusaineiston pohjalta selvittänyt, että liittoutumasitoumusten kunnioittamisella on ollut historiallisesti merkittävä maineenhallintavaikutus myöhempään liittoutumis- ja konfliktikäyttäytymiseen (Gibler 2008). Tällaisia tuloksia voi pitää itsestään selvyyksinä, mutta empiirinen todistusaineisto on sinänsä arvokas.

Maineenhallinnan haasteet kylmän sodan jälkeen

Kylmän sodan päättyminen 1990-luvun alussa mahdollisti Yhdysvaltain sotilaalliset interventiot aivan uudella tavalla. Vaara niiden eskaloitumisesta idän ja lännen väliseksi laajemmaksi yhteenotoksi vähentyi aivan oleellisesti, ja tämä antoi Yhdysvalloille uutta toimintavapautta. Yhdysvaltain johtama liittokunta osoittikin heti päättäväisyytensä vastata Irakin hyökkäykseen Kuwaitiin vuonna 1991, ja vapautti Kuwaitin.

On väitetty, että Saddam Husseinin tekemän hyökkäyspäätöksen yhtenä vaikuttimena oli Irakin johdon käsitys Yhdysvaltain päättämättömyydestä Vietnamin sodassa. Tällainen näkemys ei ole kuitenkaan saanut tukea siitä informaatiosta, jota Irakin johdon silloisesta päätöksenteosta on saatu julkisuuteen. Totta

kai Irak halusi Kuwaitin vallattuaan välittää maailmalle käsityksensä siitä, ettei se pidä Yhdysvaltoja riittävän päättäväisenä vastustajana valtaamaan Kuwaitia takaisin (Mercer 1996, 220). Saddam Hussein esimerkiksi arvioi julkisesti, ettei Yhdysvallat kestäisi suuria miestappioita, mikä tekisi maan haluttomaksi vastahyökkäykseen (Stein 1992, 175). Saddam ei tässä yhteydessä kuitenkaan viitannut Vietnam-historiaan.

Itse asiassa Yhdysvaltain kokemukset Vietnamista päinvastoin vaikuttivat siihen päättäväisyyteen ja nopeuteen, jolla maa toteutti sotilaallisen operaationsa Irakia vastaan. Yhdysvallat halusi osoittaa omaksuneensa uudenlaisen voimankäyttömallin. Sama halu irtautua Vietnamin varjosta ja määritellä menestyminen voimankäytössä uudella tavalla on vaikuttanut Yhdysvaltain operaatioihin Afganistanissa vuodesta 2001 ja Irakissa sekä vuonna 1991 että vuodesta 2003. Keskeisiksi lähtökohdiksi näissä nousivat voimankäytön päättäväisyys ja voiton hakeminen: voisi sanoa *ratkaisukeskeisyys*. Eri asia sitten on, että Irakissa ja Afganistanissa on ajautettu konfliktien pitkittyessä sellaisiin vaikeuksiin, joita George W. Bushin hallinto ei kyennyt ennakoimaan.

Menestyksen mittareiden ongelmallisuus on noussut näissä konflikteissa vahvasti esille. Yhdysvallat ei ole kuitenkaan hylännyt ratkaisukeskeisyyttä: Irak ja Afganistan eivät merkitse Yhdysvalloille ”uusia Vietnameja”. Siinä missä Vietnamin juututtiin vastustajan tappioiden laskemiseen (*body counting*), Irakissa ja Afganistanissa on pyritty kehittämään uusi toimintamalli. Samalla kun vihollinen yritetään tuhota, kiinnitetään myös erityistä huomiota *vihollisen toimien legitimitetin tuhoamiseen*. Paikallisten sotien poliittiset ulottuvuudet ovat korostuneet, ja vaikuttavat laajalti myös varsinaisten konfliktialueiden ulkopuolella. Yhdysvaltain tavoitteena ei näissä 2000-luvun konflikteissa ole ollut eikä ole vastustajan voiton estäminen, vaan vastustajan lyöminen ja tämän hallitsemien alueiden valtaaminen omalla ja liittolaisvoimalla. Amerikkalaisia maajoukkoja ei ole haluttu sitoa laajoihin sotatoimiin vailla selkeitä voittamisen tavoitteita, kuten tehtiin Vietnamin.

Näiden konfliktien osalta on käyty kiivasta julkista keskustelua Yhdysvaltain toimien vaikutuksesta maan voimapoliittiseen maineeseen. Yhdysvaltain vetäytyminen maataisteluoperaatioista Afganistanissa ja Irakissa on noussut uhkaamaan paikallisia vallanpitäjiä pahemmin kuin amerikkalaiset päättäjät osasivat kuvitella. Amerikkalaista panosta sotatoimiin on jouduttu uudelleen kasvattamaan, mutta tämä on pyritty rajoittamaan ilmasotatoimiin (mukaan lukien eliminointi-iskut lennokeilla) sekä koulutus- ja tukitehtäviin. Poliittinen ja taloudellinen tuki on jatkuvasti merkittävää.

Syyrian sisällissota on Yhdysvaltain Lähi-idän pyrkimyksille luokkaa suurempi haaste. Yhdysvalloissa käydyssä keskustelussa onkin kritisoitu maan varovaisuutta Syyrian sisällissodassa sen arvelujen maineenhallintavaikutusten

vuoksi. Obaman hallinto tukee eräitä Syyrian hallitusta vastaan taistelevia oppositioliikkeitä sekä suoraan että ilmaiskuuilla, mutta pitää suoranaista puutumista tähän konfliktiin vahvojen rajoitteiden alaisena. Maineenhallinnan kannalta epäonnistumisena on monesti siteerattu Obaman hallinnon julkisesti ilmoittamaa valmiutta ryhtyä rajuihin vastatoimiin siinä tapauksessa, että Syyrian hallituksen joukot käyttäisivät sotatoimissaan kemiallisia aseita. Kun Syyrian hallitus sitten käytti kemiallisia aseita, ei Obaman hallinto ryhtynyt vastatoimiin.

Mutta jälleen: Yhdysvaltain haluttomuudella ottaa itselleen johtavaa roolia Syyrian kriisin ratkaisemisessa ei ole ollut todistettavaa vaikutusta Yhdysvaltain maineeseen turvallisuustoimijana esimerkiksi Euroopassa tai Kaukoidässä. Tuo haluttomuus on toki kiistatta vaikuttanut presidentti Barack Obamasta syntyneeseen kuvaan riskejä kaihtavana kriisijohtajana.

Johtopäätöksiä

Tämän hetken ajankohtaiseen turvallisuuspoliittiseen keskusteluun suhteutettuna kysymys kriisikäyttäytymisen ja turvallisuussitoumusten uskottavuuden partikularistisesta luonteesta liittyy Naton uuteen asemaan Venäjän ja lännen kiristyneiden suhteiden oloissa.

Ensimmäkin Yhdysvaltain Nato-liittolaisilleen antamien turvallisuustakuiden uskottavuuteen vaikuttavat ennen kaikkea *niiden suoranainen haastaminen ja niiden vahvistamiseksi tehdyt toimet*, ei niinkään se miten Yhdysvallat toimii Afganistanissa, Irakissa tai Syyriassa. Tämä havainto on pelotepoliittisesti ja peloteteoreettisesti merkittävä. Liittoutumateoreettisesti se painottaa Naton sisäisten suhteiden merkitystä ja korostaa kollektiivisen turvallisuuden sopimusjärjestelyn jakamattomuuden erityismerkitystä. Kun Yhdysvaltain presidentti korostaa Baltian maille annetun turvallisuussitoumuksen yhdenvertaisuutta kaikkien muiden Nato-sitoumusten kanssa, hän vahvistaa sekä Yhdysvaltain itsensä että koko Naton uskottavuusmainetta. Naton turvallisuustakuu jäsenilleen onkin tyypillisesti ns. kollektiivinen hyödyke (*collective good, public good*): Naton laajentuminen kasvattaa tähän hyödykkeeseen kohdistuvaa nautintaa, mutta tämä kasvanut nautinta ei kuluta hyödykettä vähäisemmäksi.

Toisekseen kriisikäyttäytymisen maineenhallintavaikutukset ovat suurimmillaan silloin, kun puhutaan *samoina pysyvien osapuolten välisen pitkittyvän kriisin* eri vaiheiden muodostamasta kokonaisuudesta. Thomas C. Schelling kutsui kylmän sodan itä-länsisuhdetta ja maineenhallinnan roolia siinä ”jatkuvaksi neuvottelusuhteeksi”, jossa osapuolet rakensivat mainettaan (Schelling 1960, 30). Meidän aikaamme saakka tarkastelua jatkaen John Mitton puhuu

siitä, miten vahvaa päättäväisyysmainetta voi hyödyntää pitkittyvissä kriiseissä (Mitton 2015, 425). Mainetta rakennetaan johdonmukaisuudella ja taipumattomuudella kriisin ydinkysymyksissä. Tässä suhteessa olemme Ukrainaan liittyvässä itä-länsisuhteiden kriisissä mitä suurimmassa määrin tekemisissä juuri maineulottuvuuden kanssa. Pysymällä johdonmukaisesti omaksumallaan lailisuuskannalla ja painostamalla Venäjää sen mukaisesti Yhdysvallat, EU ja Nato ylläpitävät tasaista painetta, ja hallitsevat mainettaan turvallisuustoimijoina.

Mutta näin muodostuva maine ei siis vaikuta paljoakaan samojen toimijoiden menestykseen kolmannen maailman kriiseissä. Maineenhallinta ei muodostu eri puolilla maailmaa tapahtuvien kriisien keskinäisriippuvuudesta, koska tällaista ei ole olemassa. Tämä on osoitettu myös kriisitapauksia vertailemalla: Paul Huth ja Bruce Russett analysoivat viisikymmentäneljä laajennetun pelotteen (*extended deterrence*) tapausta ajanjaksolla 1900–1980. He eivät löytäneet perusteita yleistykselle, jonka mukaan pelotteen asettajan mennyt käyttäytyminen olisi vaikuttanut merkittävästi lopputulokseen (Huth & Russett 1984). Ted Hopf tutki Yhdysvaltain ulkopolitiikan menestyksiä ja tappioita kolmannessa maailmassa vuosina 1965–1990. Hän päätyi siihen, ettei näillä ollut merkittävää vaikutusta Neuvostoliiton johdon arvioihin Yhdysvaltain Euroopassa ja Aasiassa ylläpitämien turvallisuussitoumusten uskottavuudesta (Hopf 1994). Jonathan Mercer on tutkinut eurooppalaisten suurvaltojen välisiä konflikteja ajanjaksolla 1905–1914 ja päätenyt pitämään vastakkain olleiden valtioiden mainevaikutuksen roolia vähäisenä valtiojohtajien päätöksenteossa (Mercer 1996).

Sen sijaan sitoumusten keskinäisriippuvuus vallitsee yhdellä alueella toistuvien, samojen toimijoiden keskinäisten konfliktien osalta (Huth 1988). Tämän havainnon teki myös John Mitton Thomas C. Schellingiä koskeneessa tarkastelussaan (Mitton 2015). Toisaalta Schellingiä on tulkittu myös päinvastaisella tavalla: laajemman keskinäisriippuvaisuuden teesin puoltajana (esim. Huth 1997, 83–84; Maxwell 1968, 19). Pidän Mittonin tulkintaa huolellisemmin perusteltuna, ja siksi paremmin oikeaan osuvana.

Jonathan Mercerin teoksen *Reputation and International Politics* teoriasta ja empiirisestä aineistosta johdettu pääteesi onkin, että mahdolliset uhkaajavaltiot eivät todennäköisesti pääta hyökkäyksestään ensi sijassa toisen osapuolen päättäväisyysmaineen pohjalta. Tämä johtuu siitä, että toisen osapuolen aikaisempi toiminta eri kriiseissä tulkitaan tilannesidonnaiseksi ratkaisuksi. Mercerin mukaan onkin tarpeetonta motivoida taistelemista konfliktissa päättäväisyysmaineen luomisella. (Mercer 1996, 228).

Lopuksi siteeraus, joka liittyy yhteen sotahistorian suurista paradokseista: miksi Japani hyökkäsi Yhdysvaltoja vastaan vuonna 1941, vaikka jo pinnallisen voimasuhdevertailun olisi pitänyt osoittaa voiton mahdottomuus sotatoimien

pitkittyessä? Havahduttavaa on, että Japania motivoivat pikemminkin omiin kunniakäsityksiin liittyneet lähtökohdat kuin vankkumaton usko voittoon. Pearl Harborin hyökkäyksen suunnittelua johtanut amiraali Yamamoto sanoi ennen hyökkäystä maansa pääministerille: ”... jos sota pitkittyy kahden, kolmenkin vuoden mittaiseksi, minulla ei ole luottamusta lopulliseen voittoomme” (siteerattu Wohlstetter 1962, 350, missä käännös kuuluu ”... should the war be prolonged for two or three years, I have no confidence in our ultimate victory”). Siitä huolimatta Japani hyökkäsi. Yhdysvaltain maine ei siis ratkaissut tätä päätöstä.

Lähteet

- Berman, Larry (1985). *Planning a Tragedy: The Americanization of the War in Vietnam*. New York, NY: Norton.
- Gelb, Leslie H. & Richard K. Betts (1979). *The Irony of Vietnam: The System Worked*. Washington, DC: The Brookings Institution.
- George, Alexander L. & Richard Smoke (1974). *Deterrence in American Foreign Policy: Theory and Practice*. New York, NY: Columbia University Press.
- Gibler, Douglas M. (2008). The Costs of Reneging: Reputation and Alliance Formation. *Journal of Conflict Resolution*, 52(3), 426–454.
- Gray, Colin S. (1982). *Strategic Studies and Public Policy: The American Experience*. Lexington, KY: The University Press of Kentucky.
- Hersh, Seymour M. (1983). *The Price of Power: Kissinger in the White House*. New York, NY: Summit.
- Hopf, Ted (1994). *Peripheral Visions: Deterrence Theory and American Foreign Policy in the Third World, 1965–1990*, Ann Arbor, MI: Michigan University Press.
- Huth, Paul K. & Bruce R. Russett (1984). What Makes Deterrence Work? Cases from 1900 to 1980. *World Politics*, 36(4), 496–526.
- Huth, Paul K. (1988). *Extended Deterrence and the Prevention of War*. New Haven, NJ: Yale University Press.
- Huth, Paul K. (1997). Reputations and Deterrence: A Theoretical and Empirical Assessment. *Security Studies*, 7(1), 72–99.
- Jentleson, Bruce W. (1987). American Commitments in the Third World: Theory vs. Practice. *International Organization*, 41(4), 667–704.
- Jervis, Robert (1970). *The Logic of Images in International Relations*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Jervis, Robert (1976). *Perception and Misperception in International Politics*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Kahn, Herman (1960). *On Thermonuclear War*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Kahn, Herman (1962). *Thinking about the Unthinkable*. New York, NY: Horizon Press.
- Kahn, Herman (1965). *On Escalation: Metaphors and Scenarios*. New York, NY: Praeger.
- Kaplan, Fred (1983). *The Wizards of Armageddon*. New York, NY: Simon and Schuster.
- Maxwell, Stephen, 1968. Rationality in Deterrence, *Adelphi Papers*, 50. London: International Institute for Strategic Studies.

- Mercer, Jonathan (1996). *Reputation and International Politics*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Mitton, John (2015). Selling Schelling Short: Reputations and American Coercive Diplomacy after Syria. *Contemporary Security Policy*, 36(3), 408–431.
- Nixon, Richard M. (1978). *RN: The Memoirs of Richard Nixon*. New York, NY: Grosset.
- The Pentagon Papers* (1971). *The Defense Department History of United States Decision-making in Vietnam, Vols. I–IV*. Boston, MA: Beacon Press.
- Rosen, Stephen Peter (1982). Vietnam and the American Theory of Limited War. *International Security*, 7(2), 83–113.
- Schelling, Thomas C. (1960). *The Strategy of Conflict*. New York, NY: Oxford University Press.
- Schelling, Thomas C. (1966). *Arms and Influence*. New Haven, CT: Yale University Press.
- Shawcross, William (1979). *Sideshow*. New York, NY: Simon & Schuster.
- Stein, Janet Gross (1992). Deterrence and Compellence in the Gulf, 1990–1991: A Failed or Impossible Task? *International Security*, 17(2), 147–179.
- Weisiger, Alex & Keren Yarhi-Milo (2015). Revisiting Reputation: How Past Actions Matter in International Politics. *International Organization*, 69(2), 473–95.
- Wohlstetter, Roberta (1962). *Pearl Harbor: Warning and Decision*. Stanford, CA: Stanford University Press.